13.
Intre filologie şi medicină.

Plesniţa

(Leon, *Istoria naturală med. pop. română*). Parazit vegetal, „oidium albicans", întovărăşit de o proliferaţie epitelială. Nu se află la Tiktin. Tiktin dă în schimb etimologia cuvântului *pleasnă*. Mold. popul. „Bläschen a. d. Zunge von Kindern. Postverbal von *a plesni*". Plesnele (Muntenia); Pusche (Mold.); Plesne şi pogană (Trans.); e după Leon (*ibid.*) stomatita aftoasă, „beşicuţe cari se fac pe limbă mai ales la copii". Pamfile o defineşte: „bube sau beşici albe întinse pe cari le fac copii mici pe limbă şi pe cerul gurii". Etimologia „plesnelor", postverbal de la „a plesni", e plauzibilă când e vorba de stomatită aftoasă, care într'adevăr e caracterizată prin formarea de băşicuţe, cari, plesnind, dau mici ulceraţii superficiale ale mucoasei. Deşi la aparenţă s-ar părea că există o legătură între *plesniţă* şi *plesne*, — ambele afecţiuni ale mucoasei bucale la copii, — ea nu poate fi admisă. Plesniţa = oidium = Soor nu dă beşici cari plesnesc; e o boală caracterizată de creşterea unui parazit vegetal care distruge epiteliul. Formarea stratului parazitar, alb, e atât de caracteristică şi natura criptogamică a agentului patogen atât de bătătoare la ochi încât în terminologia populară streină aflăm pentru ea adesea numirea de „ciuperci". Aşà de ex. nemţeşte „Schwämmchen". In limba ruteană aflăm numirea boalei de: *plïsnjavka* (cetit plesnjavka), „von plisnj, Schimmel" (Howorka-Kronfeld, *Vergl. Volksmedizin*). Deoarece „plesniţă" e dată de Leon, care a cules mai ales terminologia moldoveană şi având în vedere raporturile între Moldoveni şi Ruteni, cred că nu e greşit a stabili o legătură între *plesniţa* şi *plïsnjavka*. **V. Bologa.**

Glose medico-istorice în jurul etimologiei cuvântului „ciumă".

Contrar etimologiilor mai vechi, Puşcariu, Berneker şi mai în urmă Capidan (*DR.* III, p. 142—144) recunosc în „ciumă" un cuvânt străvechiu român, derivându-l din κῦμα, lat. *cyma* „Sprosse". Bubonii ciumii, „Pestbeulen", cel mai caracteristic simptom al molimei, i-ar fi dat numele. Deoarece cuvântul *ciumă* a trecut la Slavi, Capidan crede că el s'a format, — împreună cu altele, cari nu ne interesează aci — „în epoca expansiunii elementului

BDD-A14749 © 1924-1926 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:27 UTC)